

Dosarul nr. 2ra-1128/22
2-21135669-01-2ra-17082022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud. V. Sanduța
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud. L. Prutean, I. Cotruță, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Compania-Deckart”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Pleșca împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Compania-Deckart” cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La data de 13 septembrie 2021, Veronica Pleșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Compania-Dekart”, prin care a solicitat încasarea datoriei în baza contractului de împrumut din 1 iulie 2020 în sumă de 4 000 euro, a datoriei în baza contractului de împrumut din 15 septembrie 2020 în sumă de 25 000 euro, a datoriei extra-contractuale în baza împrumutului din 17 septembrie 2020 în sumă de 4 000 euro, a dobânzii de întârziere pentru perioada 2 octombrie 2020 - 9 august 2020 în temeiul contractului de împrumut din 1 iulie 2020 în sumă de 404,32 de euro, a dobânzii de întârziere pentru perioada 2 ianuarie 2021-9 august 2021 în temeiul contractului de împrumut din 15 septembrie 2020 în sumă de 1 755,48 de euro, a dobânzii de întârziere pentru perioada 2 ianuarie 2021- 9 august 2021 în temeiul contractului de împrumut din 17 septembrie 2020 în sumă de 280,88 de euro, și compensarea cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 21 940 de lei.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că la 1 iulie 2020, între Veronica Pleșca în calitate de împrumutător și SRL „Compania-Dekart” în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut, în temeiul căruia Veronica Pleșca s-a obligat să transmită cu împrumut SRL „Compania-Dekart” suma de 4 000 euro, iar SRL „Compania-Dekart” s-a obligat să primească și să restituie împrumutătorului suma împrumutului în termenii și condițiile prevăzute în prezentul contract.

Astfel, s-a susținut că potrivit pct.2.1 din contractul sus indicat împrumutatul este obligat să transmită împrumutătorului suma bănească, prevăzută în p.1.1. al contractului de împrumut în termen până la 6 iulie 2020.

În vederea executării obligațiilor contractuale Veronica Pleșca a efectuat un transfer către SRL „Compania-Dekart” în sumă de 4 000 euro, cu destinația „împrumut”, fapt ce se confirmă prin ordinul de plată nr.161 din 8 iulie 2020, iar întârzierea de 2 zile se datorează situației epidemiologice de la momentul respectiv, deoarece programările la bancă se efectuau cu mari întârzieri.

SRL „Compania-Dekart” nu a avut nici o obiecție față de împrumutător la acest capitol, dimpotrivă a confirmat prin corespondența electronică din 16 septembrie 2020 recepționarea sumei de 4 000 euro prin transfer la 10 iulie 2020.

Potrivit pct.2.2. din contract, împrumutul se acordă pe un termen de 3 luni, și anume până la data de 1 octombrie 2020.

Conform pct.5.3. din contract, prezentul contract intră în vigoare la data semnării lui și acționează până la executarea deplină de către părți a obligațiilor contractuale.

Potrivit p.5.5. al contractului vizat în toate celelalte condiții nereglementate de prezentul contract, părțile se vor conduce de prevederile legislației în vigoare a Republicii Moldova.

Ulterior, la 15 septembrie 2020 între Veronica Pleșca în calitate de împrumutător și SRL „Compania-Dekart”, în persoana directorului Valerii Anestiadi, în calitate de împrumutat, a fost încheiat un alt contract de împrumut fără număr, în temeiul căruia Veronica Pleșca s-a obligat să transmită cu împrumut împrumutatului suma de 25 000 euro, iar SRL „Compania-Dekart” s-a obligat să primească și să restituie împrumutătorului suma împrumutului în termenii și condițiile prevăzute în prezentul contract.

Potrivit p.2.1 al contractului vizat Veronica Pleșca este obligată să transmită împrumutatului suma bănească prevăzută în pct.1.1. al contractului de împrumut în termen până la 20 septembrie 2020.

În vederea executării obligațiilor contractuale Pleșca Veronica a efectuat un transfer către SRL „Compania-Dekart” în sumă de 20 000 euro cu destinația „împrumut”, fapt ce se confirmă prin ordinul de plată nr.291 din 15 septembrie 2020.

Iar, la data de 17 septembrie 2020 Alexandru Pleșca (fiul Veronicăi Pleșca) a efectuat din numele acesteia un transfer către SRL „Compania-Dekart” în sumă de 9 000 euro.

Astfel, suma transferurilor din partea reclamantei Veronica Pleșca către SRL „Compania-Dekart” în luna septembrie 2020 a constituit 29 000 euro, ceea ce a depășit suma contractului de împrumut cu 4 000 euro, iar SRL „Compania-Dekart” în calitate de împrumutat nu a înaintat nici o obiecție împrumutătorului pentru faptul depășirii sumei contractuale, or între părțile contractante și anterior semnării contractului de împrumut a existat o înțelegere verbală de împrumut a unor sume financiare care depășesc suma contractuală.

Relevă că acest moment este confirmat și prin corespondența electronică din 16 septembrie 2020 și 12 noiembrie 2020.

Potrivit pct.2.2. al contractului vizat împrumutul se acordă până la data de 1 ianuarie 2021.

Conform pct.5.3. al contractului vizat prezentul contract intră în vigoare la data semnării lui și acționează până la executarea deplină de către părți a obligațiilor contractuale”.

Astfel, s-a menționat că, conform clauzelor contractuale, SRL „Compania-Dekart” urma să restituie împrumutul contractual în sumă de 25 000 euro până la data de 1 ianuarie 2021.

Potrivit p.5.5. al contractului vizat „în toate celelalte condiții nereglementate de prezentul contract, părțile se vor conduce de prevederile legislației în vigoare a Republicii Moldova”.

Astfel, nerespectarea de către împrumutatul SRL „Compania-Dekart” a obligațiilor asumate în temeiul contractelor de împrumut din 1 iulie 2020 și 15 septembrie 2020, conferă dreptul împrumutătorului Veronica Pleșca de a calcula toate plățile aferente împrumuturilor și despăgubirile conform contractelor sus-indicat pentru nerestituire la scadență a sumelor împrumutate.

În conformitate cu prevederile art.942 alin.(1), (2) din Codul Civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) or la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri.

Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract”.

Astfel, urmare a unui calcul efectuat: dobândă de întârziere pentru neachitarea în termen a împrumutului primit de 4 000 euro, în temeiul contractului de împrumut din 1 iulie 2020, pentru perioada de calcul 2 octombrie 2020 – 9 august 2021 (312 zile) constituie 404,32 de euro; dobândă de întârziere pentru neachitarea în termen a împrumutului primit de 25 000 euro, în temeiul contractului de împrumut din 15 septembrie 2020, pentru perioada de calcul 2 ianuarie 2021 – 9 august 2021 (220 zile) constituie 1 755,48 de euro.

Cu referire la sumele transferate de către Veronica Pleșca către SRL „Compania-Dekart”, în afara contractelor de împrumut, ca urmare a înțelegerilor verbale confirmate prin corespondența electronică, între părți din 16 septembrie 2020 și 12 noiembrie 2020 anume: suma de 4 000 euro transferată la 17 septembrie 2020 ($9\ 000 - 5\ 000 = 4\ 000$), aceasta este o sumă transferată pe contul SRL „Compania-Dekart” pe o perioadă de până la 1 ianuarie 2021, ca rezultat al înțelegerii dintre părți, confirmată prin corespondența electronică din 16 septembrie 2020.

Astfel, ca rezultat al nerestituirii sumei de 4 000 euro în termenul prescris (1 ianuarie 2021), urmare a unui calcul, dobândă de întârziere pentru perioada de calcul 2 ianuarie 2021 – 9 august 2021 (220 zile) constituie 280,88 de euro.

În vederea soluționării amiabile a litigiului, la data de reclamant a expediat la data de 9 august 2021 în adresa SRL „Compania-Dekart” o pretenție potrivit căruia a solicitat achitarea datoriilor contractuale și a prejudiciului cauzat, notificare recepționată de către pârâtă la data de 10 august 2021, care până în prezent a rămas

fără răspuns și executare, motiv pentru care s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Pleșca împotriva SRL „Compania-Dekart” cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la SRL „Compania-Dekart” în beneficiul Veronicăi Pleșca, datoria în sumă de 33 000 euro, dobânda de întârziere în sumă de 2 440,68 de euro, taxa de stat în sumă de 21 940 de lei și cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 20 000 lei.

La 16 decembrie 2021, SRL „Compania-Dekart” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de SRL „Compania-Dekart” și s-a menținut hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea deciziei, Colegiul instanței de apel a constatat că SRL „Compania-Dekart” nu și-a onorat obligațiile de stingere a datoriei ce rezultă din contractele de împrumut din 15 septembrie 2020 și din 1 iulie 2020, încheiate între Veronica Pleșca și SRL „Compania-Dekart”, pe care o deține față de intimata Veronica Pleșca, care prin ordinele de plată nr.161 din 8 iulie 2020 nr.291 din 15 septembrie 2020 a transferat SRL „Compania-Dekart” suma de 4 000 euro (f.d.23) și respectiv de 20 000 euro (f.d.26), precum și sumei de 9 000 euro transferate SRL „Compania-Dekart” în temeiul înțelegerilor verbale confirmate prin corespondența electronică (f.d.41-45), fapt recunoscut de către părți care în temeiul art.123 alin.(6) din Codul de procedură civilă, nu urmează a fi demonstrat, a fost somată pentru achitarea datoriei restante, dar nu a achitat-o, este justificată legal soluția primei instanțe de încasare de la SRL „Compania-Dekart” în beneficiul reclamantei intimată Veronica Pleșca a sumei de 33 000 euro cu titlu de datorie restantă.

Totodată, a susținut că reclamanta intimată este îndreptățită în circumstanțele prezentei speței de a cere aplicarea dispozițiilor art.942 din Codul civil, or reclamanta a justificat corectitudinea aplicării în speță a dispozițiilor art.942 din Codul civil.

La 9 august 2022, SRL „Compania-Dekart” a declarat recurs împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând examinarea recursului în ședință publică, admiterea acestuia, obligarea reclamantei/intimatei de a prezenta originalele contractelor de împrumut din 1 iulie 2020 și 15 septembrie 2020, casarea integrală a deciziei și a hotărârii, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

A susținut că taxa de stat nu a fost achitată de Veronica Pleșca, dar de Pleșca Tudor, care nu este parte pe dosar și nu avea împuterniciri în achitarea taxei de stat.

Iar, în astfel de circumstanțe, instanța de judecată urma să nu dea curs cererii de chemare în judecată sau în baza art. 267 lit. k¹) din Codul de procedură civilă, să constate, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, că reclamantul nu a

achitat taxa de stat în cuantumul prevăzut de lege, ca consecință, cererea de chemare în judecată urma să fie scoasă de pe rol.

Instanța de fond și instanța de apel au ignorat circumstanțele date, fapt care a adus la adoptarea unor hotărâri ilegale în detrimentul SRL „Compania-Dekart”, care nu a beneficiat de un proces echitabil.

A menționat că judecătorul la 29 septembrie 2021 a emis încheiere pentru pregătirea pricinii spre dezbateri judiciare, fixând ședință de judecată pentru 17 noiembrie 2021. La 17 noiembrie 2021 a fost petrecută ședința pentru pregătirea pricinii spre dezbateri judiciare.

După finalizarea ședinței preliminare, instanța era obligată, în conformitate cu prevederile art. 190 din Codul de procedură civilă, să emită încheiere cu privire la stabilirea termenului de judecare a cauzei pentru dezbateri judiciare.

Instanța de judecată a examinat procesul judiciar contrar normelor procedurale, într-o singură zi, 17 noiembrie 2021, fără a respecta prevederile art. 190 din Codul de procedură civilă, fără a emite încheiere prin care stabilească termenul de judecare a cauzei în ședință de judecată.

Iar, aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurentelor, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

Totodată a invocat că examinarea cauzei civile a avut loc în lipsa reprezentantului SRL „Compania-Dekart”, care nu a fost legal citată, deoarece poștașul a recunoscut că a semnat singur Avizele de recepție, graba cu care s-a procedat la examinarea cauzei civile contrar normelor dreptului procesual enumerat supra, încălcarea de către reclamanta și reprezentantul său a principiului buneii credințe permit recurentului de a solicita admiterea recursului casarea integrală a decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de fond.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată companiei recurente, prin intermediul poștei electronice, la 28 iunie 2022 (f.d.141), iar cererea de recurs a fost depusă la 9 august 2022, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată intimatului.

Prin referința din 19 septembrie 2022, avocatul stagiar Ghenadie Vlas, în interesele intimatului Veronica Pleșca, a solicitat declararea recursului inadmisibil.

La 20 septembrie 2022, reprezentantul SRL „Compania-Dekart”, a depus obiecții la referință.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de

fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmets împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SRL „Compania-Deckart”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Compania-Deckart”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh